

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor pošta iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frane Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. — Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodni tiskarni“ v Komarovej hiši.

Hrvatje in združenje Vojne Krajine.

Ta teden je imel hrvatski sabor kratko, le tri seje trajajoče, pa vendar silno važno zasedanje. Dobil in rešil je kraljevski dopis, v katerem naš cesar in hrvatski kralj izreka, da je njegova želja in volja, naj se Vojna Krajina (ozemlje z okoli 700.000 prebivalci) združi z drugo Hrvatsko v jedno upravo, naj se tedaj Hrvatska znatno povekša. Ta poziv bi se v celej hrvatskeji zemlji z veliko radostjo slišal, ko bi se ne bilo zdaj vsega mogočnim Magjarom posrečilo nekoliko grenkega pelina v hrvatski kelih veselja vlit. Hrvatom se namreč uže zdaj v reskriptu pové, da morajo, ker neko „novo“ pravico dobodo, nekaj stare, uže prej pridobljene pravice oddati, če hočejo, da bode iz cele stvari kaj, da Magjari vsemu ne rekó svoj „ne“! Uže po baron Rauchovej nagodbi od leta 1868 imajo Hrvatje pravico razmerno toliko poslancev potlej več v Pešto pošiljati, kadar bode Vojna Krajina pridružena Hrvatskeji, kolikor znesse razmera pridruženega prebivalstva. Magjari pa, ki se bojé, da bi po tem prišlo preveč Hrvatov v Pešto na zbor, terjajo zdaj, naj se ta dogovor od leta 1868 podere, naj bode hrvatska bivša Vojna Krajina slabše po številu zastopana, nego li drugi deli krone sv. Štefana. S kratka: zahteva se od Hrvatov, naj se spet udade, naj se spet ponižajo.

Kakšno stališče Hrvatje temu nasproti zavzemajo? Kaj poreče na magjarsko terjatev nove udaje hrvatska regnikolarna deputacija?

Kolikor je dozda videti, sta dve glavni stališči na Hrvatskem, s katerih se namerava postopati. Neodvisna stranka pod Mrazovićem

se brani Magjarom novih koncesij delati ter zahteva, naj se Krajina združi, ob enem pa naj se drži § 33. prvega oddelka Rauchovej nagodbe. Žalibog pa je ta stranka v manjšini.

Večina hrvatskega sabora in hrvatske regnikolarne deputacije je videti bolj upogljiva. Vladna stranka se bode najbrž magjarskeji zahtevi udala in „ako bode treba“ zadovoljila se z menj zastopniki za Vojno Krajino nego li jih ima pomnožena Hrvatska pošiljati pisano, uže pod Rauchom pridobljeno pravo. Narodni elementi te vladne stranke (in žalibog da niti narodni niso vsi) računajo menda tako: Združenje Krajine s Hrvatsko moramo na vsak način doseči, tudi če kaj pozitivnega novega žrtvujemo za to; Hrvatsko moramo ukrepiti, vse drugo prihodnosti prepustimo; če se zdaj za principe pulimo, ne dosežemo združenja še novih 13 let ne in to je škoda.

Ne da se tajiti, da ima tudi stališče hrvatske vladno-narodne stranke svoj opravičeni temelj v denasnjih razmerah, ko povsod vidimo politično oportunistvo prevladavati, ko je prepričanje tudi v Cislejtaniji prodrlo, da sámo principijalno negiranje in pasivnost pri slabšem politikanju nič ne hasne, temuč, da mora vsak narod skušati, da iz situacije vse porabi, kolikor more svoje ideje na korist; dan denes, ko protesti brezuspešno pod mizo padajo. Daj Bog, da bode Hrvatstvu in s tem južnemu Slovanstvu na korist ono, kar bodo Hrvatje dosegli na ta ali oni način. Ne usojamo se svetavati jim, niti ne grajati jih.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 19. jan. [Izv. dop.]

Po vsacem prenehanju najde avtonomiistična stranka, ko se spet snide, ugodnejše

razmere. Njena večina je, odkar so verificirane zgornjeavstrijske volitve, za vse slučaje gotova, kajti klub desnega centra pod Hohenwartom šteje zdaj 61 udov, češki 54, poljski 56, k tem pridejo moravski veliki posestniki, kar jih je avtonomistčne stranke in ministri, tedaj čez 180 glasov. Pa tudi na ministerskih stolihi se je vršila ugodna sprememba, zlasti važna za Slované, ker je odstopil Streit in justično ministerstvo g. minister Pražak prevzel, za zdaj sicer le kot vodja, pa upati je, da stalno ostane in upati je, da tudi učno ministerstvo pride s časoma v druge roke, Slovanom bolj prijazne.

V 1. seji je ministerski predsednik grof Taaffe predstavil novega trgovinskega ministra in naznanjal, da je minister Pražak vodja justičnega ministerstva. Levica, tako rada k demonstracijam pripravljena, je ta naznanila mirno poslušala.

Potem se je začela debata o zakonu proti oderuhom. Greuter je o stvari govoril iz stališča, katero treba zajemati, ako se hoče oderuštvo v okom priti in se ogniti socialne krize. Kazal je na jude, od katerih se največ peča z oderuštvom in s tem povod dal, da se je tudi od poznejših govornikov začelo razpravljati judovsko vprašanje, sicer ne tako ostro še, kakor bi trebalo in kakor se to godi v Berlinu, a uže te opazke so jude državnega zbora, kojih je kacij 16, hudo zadele.

G. poslanec Schneid je govoril o postavi bolj iz znanstvenega in filozofičnega stališča, in dokazal, da je tehtno premišljeval celo vprašanje. Njegov govor je bil pohvalno sprejet. Poslanec Schöffel iz Mödlinga, ki je

Listek.

Zverinjak v ameriškem gozdu.

(Po Fr. Gerstäckerju.)

(Dalje.)

Kakor prejšnji gledalci, isto tako so tudi ti občudovali le šimpanza; celo na „pisanega barsa“ so se le malo ozrli. Jeden izmed njih je trdil, da je ta pobarvan; drug se hoče o istini te tiditve preveriti, poslini svoje prste, ter pogladi barsa skozi mrežo po kožuhovalini. A mož jo bi bil kmalu staknil! Bliskoma se zasučé zver ter pretrga do smrti prestrašenemu radovednežu ne le rokava, ampak tudi roko, s tem si preiskavanje svoje polti kratko malo prepovedajoč.

„Pa je le pobarvan!“ kriči svojeglavno ranjenec, stiskajoč si roko in zdaj z daljave ozirajoč se na zver — „naj bi ga imel tu od zunaj, s pestmi v obraz bi mu to dokazal!“

„Gospoda!“ prekriči Ned smeh in ropot,

ki je bolj in bolj glasan postajal, „gospoda, to je res pravi gozdni mož; tam nekje na Whiteriveru sem bil jaz sam jednega srečal jedenpot, in bil je prav tak, kakor je le-ta. Nemate pojma, kako močna je ta neznatna mala stvar.“

„In jaz si upam onega pisanega barsa pretepsti in zraven še tega bornega gozdnega moža,“ kriči kljubovaje od vina pogumni ranjenec, ki si je mej tem z žepno ruto roko obvezal, — „bes ga lopi, izpusti ga ven, da se sama spogledava — praskava žival!“

„Ti, pa gozdnega moža pretepel!“ kriči zdaj Ned, ki je uže mej potom pripovedoval, kako ga je jedenkrat neki gozdni mož skoro obdelal, in ki se je s to opazko čutil razžaljenega; „prime te in vrže črez ograjo, da bi te teden dnij ne našli, in naj bi te z očali na nosu iskali! Ti in gozdni mož, — no, ta bi ti pokazal!“

„Ned!“ vpije razdraženi, ki se z jedno samo zverjo še meriti nij hotel, boječ se, da

bi s tem svoje časti ne izgubil; „ako gozdnega moža in pisanega barsa ob enem ne pretepem, nehčem nigdar več v svojem življenju puške v roko prijeti! — Pah — deset kvartov whiskeyja stavim, da ta ubogi krevljasti gozdni kimovec še revnega katamunta ne vrže.“

„Urá! deset kvartov whiskeyja, Ned, to je stava!“ razsaja vsa jata.

„Velja!“ vpije Ned, — „fantje, — deset kvartov whiskeyja, da bo gozdni mož katamunta, kakor biva in živi, snedel in si z njegovim kratkim repom zobe čistil, hu-pih! spustite ju skupaj.“

„Gospoda!“ preglasi Francoz zdaj vse, — „pol ure je uže minolo, — prositi moram, da greste domov in da ste mirni, — gospoda, ali me razumete?“

„Da, da, stara krola!“ dé Ned, vdarši ga na ramo, da se je Francoz skoraj sesedel, „se ve da, razume se!“

„Ne razume se, — razumete mene!“ vsiklikne pritlikovec.

kot župan judom uže dostikrat nagajal, je tudi v svojem govoru šibal nesramno denarja, lakomnost judovskega plemena.

Čas je, da se začne reševati judovsko vprašanje v Avstriji, kajti oholost ustavovernih Izraelcev na Dunaji in v Avstriji je do vrhunca prikipela. Judovski veliki kapital uničuje vidoma srednji stan v mestih in na kmetih in dela iz poprej neodvisnih obrtnikov in kmetov hlapce judovske samopašnosti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 20. januarja.

Z novim imenovanjem članov **gospodske zbornice** Čehi niso popolnem zadovoljni, ker se je na nje pri imenovanju premalo oziralo. Sicer pa priznava tudi „P.“, da je grof Taaffe pri imenovanju udov gospodske zbornice vsaj toliko računal z zdanjo situacijo, ker bodo vsi novi pari glasovali z desno stranko in ker niso v gospodsko zbornico bili pozvani zopet odločni „ustavoverci“.

Od predzadnjega imenovanja udov gospodske zbornice je umrlo 11 dosmrtnih udov in dva sta umrla dedna člana.

V zadevi **zemljiškega davka** je bila 10. t. m. deputacija zgorenje-avstrijske kmetijske družbe pri cesarji. Deputaciji je cesar odgovoril: „Živo se zanimljam za zgorenje Avstrijsko ter dobro umejem, da se ljudje branijo višjega zemljiškega davka; samo naj ne gredo v tem predaleč. Teško je v tej zadevi kaj storiti, ker je postopanje v zadevah zemljiškega davka zakonom urejeno. A naročil bodem svoji vladi, da preišče vašo prošnjo in kolikor mogoče nanjo ozira.“

Finančni minister Dunajevski skrbi za to, da se iz finančnega ministerstva odpravljajo stari zagrizeni „ustavoverci“. Zdaj je finančni sekcijski svetovalec Huber prestavljen v Innsbruck, v finančnem ministerstvu pa je dobil sistemizirano mesto ministerskega svetovalca Ignacij Mayer, poročevalec osrednje komisije za zemljiški davek, ki je nedavno s svojim govorom o novem razdeljenju zemljiškega davka v državnem zboru „liberalno“ opozicijo tako pičil, da je ta kar tulila. V finančno ministerstvo sta poklicana tudi profesor na Krakovskem vseučilišču Hankiewicz in dvorni svetnik Niebauer.

Dunajski nemški liberalni listi spominajo se demonstrativno dné 18. januarja pred desetimi leti, ko je bil kralj pruski proglašen v Versaillesu nemškim cesarjem. Spominjajo se duševne zveze mej Nemci v Avstriji ter v rajhu, zveze mej tema državama in tožijo, da avstrijski Nemci te zveze nič ne čutijo, kajti Slovani so v Avstriji podvrgli si Nemce, ki so zdaj helotje. Koncem Bismarka kličejo na pomoč,

naj on reši svoje nemške zaveznike v Avstriji slovanskega zatiranja.

Vnanje države.

Misel o **evropskem sodišču** so Francozi sami zagreblji, ker so jo tudi sami prozvali. Francoska je namreč dotični svoj predlog sama preklcala; vrhu tega je pa ta predlog 17. t. m. tudi Turčija formalno odbila. Na vrsto javnega in diplomatskega razpravljanja pride zdaj na mesto mirovnega sodišča turški predlog o poslaniški konferenci v Cerigrađu.

„P. C.“ piše v dopisu iz Berlina o **grško-turškem** zapletenju, da, če bode nastala vojna mej Grki in Turki, jih bodo evropske vlasti prepustile sebi. Grška ostane osamljena ter bode v boji podlegla. Turčija da si potem ne bode prisvojevala grškega ozemlja, a Grška se bode morala odreči popolnem na vsako povečanje ozemlja ter plačati Turški vojno odškodnino. Vlasti da se nadejajo, da bodo Grki to uvideli.

Srbska skupščina je sklenila adreso poslati do srbskega kneza. Adresa odgovarja na vsak odstavek prestolnega govora ter se zahvaljuje za splošno pomiloščenje.

Pri Pretoriji v **Traansvalu** se je zopet vnel boj mej Angleži in boerci, v katerem so bili Angleži popolnem premagani. Zgubili so od 75 mož 67.

Dopisi.

Iz Gradca 17. jan. [Izv. dop.] Naši sovražniki Nemci navadno tajé, da nas ne nameravajo ponemčiti, ampak pravijo, da nam le „kulturo“ silijo. Včasih pak se vendar zagovoré in celo resnico povedó. Tako ima večerajšnja naša „Tagespost“ članek, iz katerega vsak Slovan lahko vidi samo germansko veselje nad germaniziranjem tujih narodov. Z nekim posebnim zadovoljstvom ta naš liberalni nemški list svojim bralcem pripoveduje, kako z vspehom pruski Nemci germanizirajo Poljake na Poznanjskem, kjer da je ponemčenje uže tako daleč prišlo, da je tam uže 700.000 Nemcev, a uže le 800.000 Poljakov, da se zlasti inteligencija zeló nemči, a kmet, da nema prave upornosti zoper germanizem. „Tiha delavnost nemške šole in nemške pridnosti bode na Poznanjskem kmalu veliko delo storila, kakoršno se Rusom na ruskem Poljskem nij posrečilo,“ pravi naš Nemec, pa ne pomisli, da ruska vlada in nobena nij nikjer tako brutalno in surovo raznarodovala, kakor to zli Nemec dela, kamor njegova v tem oziru barska roka poseže. Na konci članka se v „Tagp.“ obžaluje, da avstrijski Nemci niso še toliko dosegli, kot pruski. Le obžalujte!

Pa vedite, da avstrijski Slovane tudi nismo več poznanjski Poljaki in da se bomo učili prisiljive nemške „kulturträgerje“ traktirati, kakor jim gre. Dobro pa je, da take izjave nemškega „furorja“ beležimo in tako svoj narod pred Nemcem svarimo!

Iz Ptuja 16. jan. [Izv. dop.] Borimo se junaski, brez borbe nij zmage. Dne 18. decembra m. l. poslal sem slavnemu c. kr. glavnemu davkarstvu v Ptuj dve pobotnici (5% enotna državna zadolžnica v srebru obrestna) v slovenskem jeziku napisani, da se izplate dotične obresti, a posel donesl mi je obe namiri domov brez penéz, zagneni ste bili in na zogibu s sviečnikom napis: die Gestattung sich der slov. Sprache zubedienen kann sich aber nicht erstrecken auf Waarenerklärungen... Kassa-Dokumente... 17. 2. 80. Z. 11929.

Spekla me je ta brezobzirnost, katera se drzne celo njegovega veličanstva mnogokrat ponavljena obečanja: Avstrija bodi vsem narodom v njem področji živočim jednopravna, na laž staviti, itak misleči, ka pravi sokol junak nikdar ne zdvoji, napisal in poslal sem slavnemu c. kr. glavnemu davkarstvu v Ptuj naslednje črtice: „Glede na naredbo finančnega deželnega vodstva od 17. aprila 1871, br. 3500-467 vsled ukaza visokega finan. ministerstva od dne 5. aprila 1871, br. 7434, danó v Gradci dne 17. aprila 1871. (Odlok*) c. kr. deželnega finančnega vodstva v Gradci od dne 17. sept. 1880, br. 11929 ne spodbija ministerskega ukaza, in opiraje se na ukaz visokega c. kr. finančnega ministerstva od dne 17. decembra 1880**) zahteva podpisnik, da se mu nemudoma izplatijo obresti na priloženi pobotnici 23. decembra 1880“, in prejel sem točno na isti dve pobotnici, kateri ste bili pohičeni in nosili navedeni prepis: „die Gestattung... Kassa-Dokumente“. No odkod pa ta prikazen, dne 24. decembra isti cesar Franc Jožef, isto ministerstvo Taaffe, isti državni osnovni zakoni, isti uradniki pri glavnem dačnem uradu v Ptuj kakor dne 18. dec. m. l.

Od 23. decembra ide vse redno in mirno, nij več prigovora slovenskim pobotnicam. Opominjamo in pozivljemo vse Slovence, kateri imajo posel z davkarstvi, naj po

*) Najbrže skuha c. kr. namestništva.

**) Hohenwartovega minist. ponov, kar se je poskusilo krušiti in krušilo za Taaffeja.

„Urá! Živio Francoz!“ ropoče in smeji se druhal, „no dobro, iti čemo domov, — a najprej boj!“

„Ali ju hočemo tukaj ven izpustiti, ali ali kako?“ vpraša Ned, ne zmeneč se za lastnika zverij; — „ura whiskey! Dajte sekiro, da odpremo kovčge.“

„Gospoda!“ kriči zdaj prestrašen Francoz, ter skoči mej možé, ki so resno hoteli kovčge razbiti, kjer sta bila zaprta šimpanz in katamunt, „pustite, to je moj — moj property. Mojega property se ne smete dotakniti.“

„Oj, kako je neumen!“ pravi Ned, zaničljivo na stran pahnivši ga, — „tvojega „property“ se nehamo lotiti. Tvoj „property“ naj sam sè soboj računa. Urá, fantje, tukaj-le primite.“

Jeden je uže pritresel sekiro, da bi ujetnika oprostil, a nekdo drug je zdajci opazil vratica na kovčgih in uže jih je hotel odpreti. Baš o pravem času prijel ga je Francoz za roko.

„Stojte, monsieur, stojte, damnit,“ kriči

zdaj popolnoma razjarjen — „nazaj od kovčga! ako odprete, uide katamunt, in z njim bo šlo petindvajset dolarjev rakom žvižgat!“

„To tudi trdim,“ kriči Ned, „to tudi trdim, gozdni mož bo katamunta snedel, in to ve tudi ta, boji se. Odprite mu malo vrata, pa jo bo pobrisal in tekel gori do Missourija, predno se bo jedenkrat nazaj ozrl ali odpočil.“

„To je vse, kar veš, pravim!“ nasprotuje mu Bil. „Da, pete bi odnesel, to je mogoče, a ne boječ se reve gozdnega moža, ampak, ker delate tak hrup, da bi se zbal polu kovčeg katamuntov. Dajte mu priliko, da se pokaže v poštem boji, in jaz bodem še trdil, da ga s kožo vred sné.“

„Urá, fantje!“ vpije Bob, „vsaj lahko tako naredimo, da se bosti obe zveri borili, a ne bosti mogli ulti. Dajmo ti-le obe pasti tesno jedno k drugej, da bodo vratica jedna pri drugih; odpremo jih potem in naposled bo uže jeden drugega obiskal.“

„Dobra misel ta, zdaj pa brzo, predno se stemni!“ kriči Ned, in se poprime dela. Fran-

coz se je še branil, in poklical svoje ljudi. A nič nij opravil, ker je bila cela druhal zoper njega. V tej sili hiti kolikor je mogel v hotel po sodnika, ki se je pred kako uro uže pripeljal, da bi mu naznanil brezumno in krivično ravnanje te druhal in da bi mu on pomagal. A zgodi se čestokrat v Ameriki, kjer imajo izvrstne zakone, da jih pa v onih pustih krajih ne morejo izvesti. Isto tako tu. Jedva je sodnik zaslučil, kaj da se godi, pa prime prijatelja odvetnika pod pazduho, in gre z njim v bližnji gozd sprehajati se. Dobro je vedel, da da bi sè silo malo ali nič tu ne opravil, ako so si ti fantje kaj v glavo vbili; po nepotrebnem si pa tudi nij hotel sovražnikov napravljati, ali celo nevarnosti izpostavljati se; vsemu se je rajši izognil s tem, da je šel od doma a da ljudje niso vedeli kam. Berič je isto tako storil. Bertranda so pa pošiljali od jedne hiše do druge, se ve da brez vspeha; uvidel je koncem, da je brezpogojno izročen samovolji te druhal. Sklenil je po običaji arkansaskem zakon sam izvršiti. (Dalje prih.)

vsem Slovenskem rabe samo slovenski jezik in njen narodnjak ne piši druge nego slovensko pobotnico, nijsmo mi kmetje in obdačeni za uradnikov voljo!

Iz Ptujja 18. januarja. [Izv. dop.] Naše mestece šteje po zadnjem ljudskem štenji brez predmestja Kaniže 2498 duš in 210 hiš. K mestu pa spada tudi sedaj predmestje Kaniža, katero šteje 911 duš in 91 hiš, torej ima mesto Ptuj skupaj 3409 duš in 301 hiš. Leta 1869 je imelo naše mesto 2361 prebivalcev (brez predmestja Kaniže) naraslo je torej v 10 letih samo za 137 prebivalcev. Naše „nemško“ mesto raste torej počasi. Judov se je pač mnogo pridobilo. Koliko je teh in nas, prihodnjič.

Od sv. Barbare v Halozah 17. jan. [Izv. dop.] Centralno poverjenstvo za uravnavo zemljišnega davka je 21. decembra m. l. imelo zadnjo sejo, ter je pretresovalo do 2000 prošelj zoper povečanje davka za Štajersko, zgornjo in spodnjo Avstrijo itd. A vse te prošnje hasnile nijso nič, ampak sklenila se je samo mala resolucija, katera se glasi: „Če se bo glede ugovorne uravnave v Štajerskeji, v zgornji in spodnji Avstriji in tudi v drugih deželah pri kakaj zemljišnej obdelavi (Culturgattung) pokazala tarifa preostra, hoče se še le potem primerno znižati nje davek“. To je bila kratka rešitva vseh peticij. Vse brige, vse tako pojasnene in opravičene pritožbe, sklicavanja na preveliko število zaostalih davkov, katera sama bi uže imela zadostiti prepričanju nemogočnosti odrajtovanja še večjih teženj, vse to torej nij omečilo komisije?

Rdečekaparji, eksekutorji, ki jim pri nas „štingleci“ pravijo, so v Halozah celo domači postali. Dostikrat žalibože gledamo, kako jednemu ali drugemu sosedu živino odjemajo, ter jo, ne glede na mili jok in stok gospodarjev in cele nesrečne družine, odženo v mesto za davek; živina se potem v mestu za nizko ceno proda, samo da se dolg pokrije. Iz tega se sprevideti mora, ka naš Haložan ne more še zdanjega davka plačevati, a vendar pravi se: „Znam, da nemaš, pa vse eno daj!“

Iz Prage 17. januarja. [Izv. dop.] Popisovanje ljudstva je končano, duhovi so se umirili in razburjenost se je poglela. Razburjenost pravim, kajti tu se je delalo kar na debelo: v tovarnah, v katerih je na tisoče delavcev, zapisovali so jih kar od kraja k nemškemu občevalnemu jeziku, in komur to nij bilo všeč, pretili so mu, da ga denejo ob službo. Tudi židje so izgubili Nemcem na korist svojo narodnost (svojega hebrejskega jezika nijso smeli napisati) in priglasili so se k Nemcem.

Rezultat gledé jezika nij še znan, splošno število bivalcev pa kaže, da stara Praga ne raste močno. Vzroka temu nij treba iskati v političnih razmerah (kakor to delajo dunajski listi), nego le v tem, ker se ljudstvo zelo seli iz tesnega starega mesta na prijazna predmestja Vinograde, Smichov, Žižkov itd.

Vseučiliščno vprašanje še sedaj nij rešeno. Češki poslanci so zahtevali, da se razdeli univerza v nemški in češki oddel z jednim senatom in jednim rektorjem; ministerstvo se je obrnilo na akademični senat, kjer imajo Nemci večino, in ta se je izrekel proti deljenju. Nemcem je ležeče na tem, da ostane staroslavna univerza Karlova v nemških rokah, proti ustanovljenju nove češke univerze baje némajo nič. Da Čehi še sedaj némajo svojih visokih šol, kojih imajo uže Hrvatje in Poljaki, kriva je gotovo tudi dolga bivša njih pasivna politika.

Da Slovenci zvedó, kako se tu govori in piše o njih, naj navedem tu učiteljski list: „Komenský“, kateri je prinesel članek o šolskih razmerah v slovenskeji Koroškeji. Podavši žalostno podobo tamošnjih šol, končuje tako: „..... to jsou poměry školské, nad nímž zplakati musí každý přítel mladeže a vzdělanosti, a jsme tím jisti, že naši poslanci duřazně podporovati budou zástupců lidu slovenského, aby za nyněší vlády spravedlivě tato neslýchana krivda nepáchala se déle na ubohých Slovincích v Korutansku“. (To so razmere šolske, nad katerimi se mora razjokati vsak prijatelj mladine in izobraženosti in mi smo prepričani, da bodo naši poslanci krepko podpirali zastopnike slovenskega naroda, da se za sedanje pravične vlade ne bode delj trpela ta nečuvčna krivica na ubogih Slovencih v Koroškeji.)

Nova prememba v ministerstvu, zlasti poklicanje moravskega Čeha dr. Pražaka na vodstvo ministerstva pravosodja, je tudi tukaj občno radost vzbudilo in naše náde okrepilo. Naše novine se sicer hoté nekoliko hladno držati o tej premembi, vendar menda je tudi nekaj taktike v tem: nečejó s kazanjem veselja Nemcem povoda za novo hujskanje zoper vlado dajati.

Domače stvari.

— (Popis ljudij v Ljubljani.) Vsled zadnjega popisa ljudij je v Ljubljani (brez vojakov) 24.940 prebivalcev, 4727 stanovanjskih strank in 1173 hiš. Pri ljudskem štenji leta 1869 je bilo 22.593 prebivalcev, 4218 stanovanjskih strank in 1051 hiš. Koliko jih je vpisanih za Nemce, tega še ne vemo.

— (Novi trgovinski minister baron Pino,) kateremu je tržaško slovensko politično društvo „Edinost“ na imenovanje čestitalo, zahvalil se je brzojavno v slovenskem jeziku z besedama: „Lepa hvala.“ Pino se je slovenskega jezika naučil, in sicer baje dobro, ko je bil glavár v Gorci.

— (G. Jurčič,) glavni urednik našega lista, je kmalu po novem letu vsled prehlajenja spet nevarno zbolel na vnetji reberne mreže (pleuritis). Zadnji teden pak se je bolezzen prav odločno na bolje obrnila in ker tudi nje nasledek eksudat hitro gine, upa rekonvalescent skoro k navadnemu delu vrniti se.

— (Ljubljanski mestni zbor) ima jutri v soboto dné 22. t. m. ob 5. popoldne svojo sejo. Na dnevnem redu je skupno poročilo stavbenega in denarnega odseka o došliih ponudbah za zidanje nove klavnice.

— (Na tukajšnjih srednjih šolah) se okonča prvo polletje dné 12. februarja.

— (Na korist po potresu unesrečenim Zagrebčanom) napravijo prihodnjo nedeljo, dne 23. t. m. v deželnem gledališču dramatično društvo, telovadno društvo „Sokol“ in pa čitalnični pevski zbor veliko akademijo s sledečim programom: 1. Telovadba na drogu. 2. Petje. 3. Gledališka igra. 4. Marmorni kipi: a) Ajaks in Polydoros, b) Umirajoči borilec (originala teh dveh predstav sta v Rimu), c) Plen Sabinke, kipi Giovanni da Bologna iz let 1524—1608 (Firenca), d) Merkur, kipi Giovanni da Bologna (Firenca), e) Herkul in Likas iz Benedek, f) Laokoon, grupa kipov Aleksandra in Polydorosa. Blagi namen in izborni program bosta gotovo gledališče napolnila v vseh prostorih.

— (Narodno bralno društvo v Borovnici) priredi dne 23. januarja veselico s sledečim programom: 1. Petje, moški in žen-

ski zbor, 2. Tombola, 3. Slovanski potpourri za citre. 4. Ples. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina za neude 80, z družino 50 kr.

— (Iz Toplic na Dolenjskem) se nam dné 18. t. m. piše: Včeraj se je na shodu naših občanarjev sklenilo osnovati društvo požarne straže topliške. Pravila so sestavljena in se bodo poslala še ta teden v Ljubljano deželnej vladi v potrjenje. Za stotnika bil je soglasno izvoljen naš velečenjeni zdravnik in oskrbnik toplic in topliškega grada g. Kulovec. Društvo bo imelo popolnem naroden značaj. Zapovedovalo in uradovalo se bo vse v našem materinem jeziku. Živeli Topličanje!

— (Mozirska čitalnica) bode imela prihodnjo nedeljo 23. jan. svoj letni občni zbor. Spored: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo blagajnikovo. 3. Volitev društvenega odbora. 4. Nesveti v društvenih zadevah. 5. Zabava petje in ples. Č. gg. društvenike in rodoljube vabi k udeležitvi uljudno odbor.

— (Narodna čitalnica v Kobariidu) izvolila je dne 16. januarja pri izrednem občnem zboru za častna uda gg. Simona Gregoriča, kaplana v Rihenbergu in Ignacija Gruntarja notarja v Logatci, radi zaslug, ki jih imata kot ustanovnika čitalnična. Ker je 15. febr. desetletnica, napravi čitalnica besedo z igro „Stari Slovani“.

— (O Matičinih knjigah) za leto 1880. poročajo „Nov.“: Natisnena in vezana je: 1. knjiga „Upliv vpijanljivih pijač na posamni človeški organizem in na človeško družino v obče“, spisal dr. M. Samec, — 2. knjiga „Okoliš in vid“, s podobami, spisal J. Žnidaršič, je tudi uže natisnena in vezana, — 3. knjiga „Kopitarjeva spomenica“ na 12 polah, ki jo je uredil prof. Marn, je uže tudi tiskana, — 4. knjige: „Letopis“, ki ga je uredil dr. Jan. Bleiweis, bode obsegal 25 pól, je natisnenih uže 19 pól, in ko bode natisnen imenik Matičinih udov, katerega uredba je po likvidacijskem operatu veliko trudapolnega dela prizadejala, so dovršene vse 4 knjige, ki jih za leto 1880. dobijo društveniki, ter se jim prve dni prihodnjega meseca določijo.

Razne vesti.

* (Potres.) „N. Fr. Pressi“ se javlja iz Zagreba, da je bil ondi dné 18. t. m. dopoldne ob 11. uri zopet precej hud dva trenotka trajajoč potres.

* (Sneg na Francoskem.) Iz Pariza se javlja, da je po celej Francoskeji dné 17. t. m. zapal debel sneg. Pota so zaprti in tudi železnice morajo počivati. Hud mraz je nastal na jugu.

* (Angleška vlada) je kapitana avstrijske ladije „Karmela“, Hrvata Vinka Polića, kateri je pomorščake neke angleške trgovske ladije, ki se je bila potopila na atlantskem morji, rešil gotovega pogina ter zdrave izkrcal na angleške obale, v priznanje vrline njegove ter človekoljubnosti odklovala s tem, da mu je podarila dragoceno srebrno čašo.

* (Ljubeznjiva ženka.) Hamszabegski črevljár J. Kalko je opazil pred nekolikimi tedni, da ima njegova žena skrivno zvezo z nekim mestjanom. Posvaril jo je zatorej ostro ter mu je ona obstala svoj greh in ga prosila, naj jej odpusti. Druzega dné je na videz spokorjena malopridnica moža zvabila v hlev in ga potem z zvijačo vanj zaprla. Mož nij več tednov dobival družega, nego kruh in vodo ter časih za priboljšek kakšno zelenjavo v hrano. Postal je čemerer in tolp ter po životu so se mu delala ulésa. K sreči so ljudje naposled zasledili nesrečnega, še le 27 let starega ujetnika neprijetno bivališče ter naznanili vso stvar javnej oblasti, katera je moža oprostila, a ker je zelo slab bil, ukazala, da se prenese v bolnico. Žena, se vé, tudi ne uide zasluženej kazni.

Dunajska borza 20. januarja.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 72 gld. 80 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . . 73 " 90

Zlata rente 88 25
1860 drž. posojilo 130 75
Akcije narodne banke 819
Kreditne akcije 284 10
London 118 65

Srebro 9 " 38
Napol. 5 " 56
C. kr. cekini 88 " 10
Državne marke

Tužci.

18. januarja:

Pri **Slonu**: Weitz, Winterman iz Dunaja. — Ansee iz Krškega. — Arenz, Reiner iz Dunaja. — Hertaus iz Trsta. — Skala iz Kočevja.
Pri **Wassera**: Freudenthal iz Dunaja. — Rausch iz Gradca. — Schreiber, Just iz Dunaja.

Cvet zoper trganje, po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite, revmatične bolečine v zobeh in glavi; malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje.

Zahval smo dobili uže celo množico. — 1 steklenica 50 kr. — **Pravega prodaje samo** (638—9)

lekarna „pri samorogu“ J. pl. Trnkoczyja na mestnem trgu v Ljubljani.

Lekar J. Nussbaumer-jevo

! zdravstveno vino !

Kitajsko-železno-malaga-vino

najzanesljivejše in neoporekljivo zdravilo, da se

kri nareja in čisti

ter najhitreje odpravi:

pomanjkanje krvi, bledico, bolezen v želodci, bolezni spolnih organov, osobito močevsko slabost in neplodnost.

!! Bolezni v jabolku, goltanci in pljučah !!

! Kitajsko Malaga-vino !

imejoč v sebi čistega kinina samo tako, kakor se prilega truplo, izvrstno krepilo za **otroke** in **žene** po hudej bolezni.

Profesor in zdravstveni svetovalec g. dr. Thaler na porodišnici v Lincu o tem fabrikatu tako-le govori:

Potrjujem, da sem v Kitajsko-železno-Malaga-vinu lekarja J. Nussbaumerja v Celovci dobil **izvrstno** in **leško prebavljivo** zdravilo, katero smem **vrlo** priporočati. **Prof. dr. J. B. Thaler.**

Radostno potrjuje podpisani, da je Kitajsko-železno-Malaga-vino lekarja Nussbaumerja v Celovci preprato **izvrstne dobrosti** in **vplivnosti** ter v svoji lastnosti **množitelj krvi** in pospešujoč **prebavljenje mnogo** prekosi vse druge železne preparate. **Dr. L. Winternitz.** (515—15)

Zalogo za Kranjsko ima lekar **G. Piccoli** v Ljubljani.

Bergerjevo medicinično mnilo iz smole (Theerseife),

priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se v največ evropskih državah s sijajnim vspehom zoper

izpuščaje na životu vsake vrste,

osobito zoper hraste, kroničen in luskinasti lišaj, nalezljive hraste, zoper prhljaj na glavi in bradi, pege, žoltine, rdeč nos, ozebljino, potenje nog. — **Bergerjevo mnilo iz smole** ima 40% koncent. smole iz lesa ter se stvarno od vsega drugega mnila iz smole, ki se v trgovini nahaja, razlikuje. — Da se **prekanjenju izogne**, zahteve naj se odlično **Bergerjevo mnilo iz smole** ter naj se pazi na znano varstveno marko.

Kot milejše mnilo od smole za odstranjenje vseh

nečistosti na polti

zoper izpuščaje na glavi in koži otrok in kot nepreprečno kosmetično mnilo za umivanje in kopanje pri vsakdanjej rabi služi

Bergerjevo glicerini-mnilo od smole,

imejoče 35% glicerina ter fino diši.

Jeden komad velja 35 kr. z brošurico vred. — Glavno zalogo ima lekar **G. HELL** v **OPAVI**.

V zalogi v vseh lekarnah cele države. Glavne zaloge pa imajo:

V **Ljubljani** pri gg. lekarjih J. Svoboda, G. Piccoli, W. Mayer in J. pl. Trnkoczy. V **Kočevju** J. Braune. V **Krškem** J. Bomeker. V **Idriji** J. Warto. V **Kranju** K. Šavnik. V **Litiji** Jos. Beneš. V **Novem mestu** D. Rizzoli. V **Radovljici** A. Koblek. V **Vipavi** A. Konečný. (22—1)

Za gospe!

Glycerinino milo, tekoče,
nedosegljivo v tem, da se dobi mehka, tanka, bela koža, 1 sklenica 40 kr.

Glycerin-Crème,
posebno vspešno, ako ustnice ali koža na rokah poka, 1 sklenica 30 kr.

Glycerin-Sargov,
najfinejši, 1 sklenica 10 kr.

Prodaje in razpošilja proti poštnemu povzetju

G. PICCOLI,

lekar „pri angelu“,

(490—15)

v Ljubljani, na dunajski cesti.

Toilette-Honig-Glycer.-Seife,
Sargovo, 1 kos 30 kr.

Damen-Ponder,

z dišavo, bel in r. dečkast, v zavojih po 10 kr., 1 škatla 40 kr.

Anaterinova ustna voda,

izdeluje G. Piccoli, 1 sklenica 60 kr.

Anaterinova štupa za zobe,
izdeluje G. Piccoli, 1 sklenica 40 kr.

Temeljita pomoč
vsem, ki so v želodci in trebuhu bolni.

Ohranjenje zdravja

naslanja se večjim delom na čiščenje in snazanje sokrovice in krvi in na pospeševanje dobrega prebavljenja. Najbolje to sredstvo je

dr. Roza

življenski balzam.

Življenski balzam dr. Rozov odgovarja popolnem vsem tem zahtevam; isti ozivi vse prebavljanje, nareja zdravo in čisto kri, in truplo dobi svojo prejšnjo moč in zdravje zopet. Odpravlja vse težko prebavljanje, osobito gajus do jedi, kislo riganje, napetost, bljevanje, kri v želodci, zaslinjenost, zlato žilo, prebteženje želodca z jedili itd., je gotovo in dokazano domače sredstvo, ki se je v kratkem zaradi svojega izvrstnega uplivanja obče razširilo.

1 velika sklenica 1 gld., pol sklenice 50 kr.

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svote.

Vaše blagorodje!

10 let sem bolehal za boleznijo v želodci, ki mi je prouzročila zlatenico. Zdravniki so dejali, da sem bolan na vranici, a pomagali mi niso.

Nijsem mogel ni s. ati ni jesti, s kratka, jako sem bil slab. A nasvetovani življenski balzam dr. Roze mi je odstranil vso bolezen; zdaj sem zopet zdrav in močan kot mladenič.

Sukorad. (Mlada Boslava.)

F. Šembera.

Svarjenje!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. t. gg. naročnike, naj povsod izrečno **dr. Rozov življenski balzam** iz lekarne B. Fragnerja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno **dr. Rozovega življenskega balzama**.

Pravi

dr. Rozov življenski balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca **B. Fragnerja**, lekarna „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205—3.

V Ljubljani: **Vilj. Mayr**, lekar; **G. Piccoli**, lekar; **Jos. Svoboda**, lekar; **J. pl. Trnkoczy**, lekar. V Novem mestu: **Dom. Rizzoli**, lekar. V Kameniku: **Jos. Močnik**, lekar. V Gorici: **G. B. Pontoni**, **G. Cristofolletti**, lekarja.

Vse lekarne in večje trgovine z materialnim blagom v Avstro-Ogerskej imajo zalogo tega življenskega balzama.

Isto tam:

Praško vseobčno domače mazilo,

gotovo in izkušeno zdravilo zoper prisad, rane in ulesa.

Dobro rabi zoper prisad, ustavljanje mлека in če postajejo ženske prsi trde, kadar se otrok oustavi; zoper abscese, krvava ulesa, gnojne mozoljke, črmati tur; zoper zanohtnico ali takozvanega črva na prstih; zoper obustavljanje, otekline, bezgavke, izrastke, morsko kost; zoper oteklino po prehlajenju in po putiki; zoper ponavljajoče se prisad v udih na nogi, v kolenih, rokah in lediji, če se noge poté in zoper kurja očesa; če roke pokajo in zoper kitam podobne razpokline; zoper oteklino, kadar je koga piči mrčes; zoper stare rane in take, ki se gnojé; zoper raka, ranjene noge, vnetje kozice na kosteh itd.

Vsak prisad, otekline, ukoščenje, napihnenje se kmalu ozdravi; kjer se je pa pricao uže gnojiti, ule izsesa v kratkem in brez bolečin ozdravi.

V skaticah po 25 in 35 kr.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi popolno uže zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gld. av. velj.

(361—16)